

OPŠTI SAŽETI IZVJEŠTAJ O TEHNIČKOJ POMOĆI

BOSNA I HERCEGOVINA

Uprava za indirektno/neizravno oporezivanje –
Dijagnostički pregled napretka na reformama

avgust 2024.

Pripremio

Majkl Hardi (Michael Hardy)

ČLANOVI

Majkl Hardi, Jan Hansen, Kenet Hed, Anđa Komšo i Peka Ruhonen

(Michael Hardy, Jan Hansen, Kenneth Head, Andja Komso and Pekka Ruuhonen)

Opšti sažeti izvještaj o tehničkoj pomoći

Resor za fiskalne poslove

Bosna i Hercegovina: Uprava za indirektno/neizravno oporezivanje – Dijagnostički pregled napretka na reformama

Pripremio Majkl Hardi

Seriya *Opšti sažeti izvještaj o tehničkoj pomoći* daje opšte sažetke pomoći koju je MMF pružio korisnicima razvoja kapaciteta, u kojima su opisani opšti ciljevi, nalazi i preporuke.

REZIME: Trenutno stanje u pogledu realizacije savjeta i reformi u oblasti razvoja kapaciteta (*capacity development*, CD) u periodu od kada je urađena ocjena rada pomoću instrumenta TADAT 2018. godine pokazuje da je napredak u realizaciji sporiji od očekivanog. Izvještaj iznosi zapažanja da se savjeti u pogledu CD-a ponavljaju u mnogim oblastima jer nisu provedeni. Čini se da je napredak koji je sporiji od očekivanog povezan sa parcijalnom realizacijom, što može biti posljedica nedostatka programskog pristupa upravljanju realizacijom u Upravi za indirektno/neizravno oporezivanje (UINO). Ovo može da znači da UINO ne može da odredi prioritete u smislu resursa kako bi realizovala reforme ili čak da na odgovarajući način utvrdi da li i u kojim oblastima bi joj opravdano možda bili potrebni dodatni resursi. Misija je dala ponovljene preporuke u mnogim oblastima u kojima su davani savjeti u oblasti CD-a, ali je pružila i ključnu preporuku da UINO treba da krene u provođenje programa transformacije kako bi se ostvario napredak u realizaciji svih preporuka i reformi u oblasti razvoja kapaciteta u sklopu dobro vođenog integrisanog procesa.

JEL klasifikacioni brojevi H20, M10 (vidi <https://www.aeaweb.org/econlit/jelCodes.php>)

Ključne riječi: Bosna i Hercegovina, Uprava za indirektno/neizravno oporezivanje, dijagnostički pregled, program transformacije

Sadržaj ovog dokumenta čini opšti sažetak tehničkih savjeta koje zaposleni u Međunarodnom monetarnom fondu (MMF) pružaju organima države članice ili međunarodnoj organizaciji („korisnik razvoja kapaciteta“) na njihov zahtjev za razvojem kapaciteta. Sem ukoliko se korisnik razvoja kapaciteta konkretno ne složi u roku od 30 radnih dana od njegovog uručenja, MMF će opšti sažetak objaviti na IMF.org (vidi [Operativne smjernice o distribuiranju informacija o razvoju kapaciteta](#)).

Osnovne informacije

Uprava za indirektno/neizravno oporezivanje (UINO) Bosne i Hercegovine (BiH) zatražila je od MMF-a da uradi dijagnostički pregled napretka u radu na reformama koje se provode kao rezultat preporuka MMF-a u oblasti razvoja kapaciteta ili preporuka sličnih organizacija. Ovaj pregled daje osnov za unapređivanje realizacije preporuka, posebno s obzirom na to da se BiH nada da će ostvariti napredak u procesu pristupa članstvu u Evropskoj uniji (EU).

Sažetak nalaza

UINO je dostigla kritičnu tačku u svom razvoju. Uspostavljena je prije 20 godina. Mada je funkcionalna, vjerovatnoća da je njena organizaciona struktura, koja je bila savremena na prelazu u novi vijek, primjerena strukturi uprave prihoda koja djeluje u dvadeset prvom vijeku sada je manja. Slično tome, operativni procesi su zastarjeli i zaostaju za procesima u modernijim upravama. Struktura i procesi UINO u mnogim oblastima organizacije bili su predmet ponavljanih preporuka u oblasti razvoja kapaciteta u proteklih šest godina. Osnovni uzrok za koji se smatra da je najvjerovatnije razlog usporenog napretka u realizaciji jeste nedostatak rigoroznog procesa realizacije reformi, što sa posljedicu ima parcijalno provođenje preporuka u pogledu razvoja kapaciteta za koje nema dokaza opšteg upravljanja ili praćenja.

Pregledom je utvrđeno da UINO napreduje sporije od očekivanog u realizaciji preporuka s ciljem razvoja kapaciteta u sedam oblasti na koje je usmjerena pažnja: (1) planiranje, organizacija i upravljanje; (2) upravljanje ljudskim resursima; (3) upravljanje rizikom poštovanja propisa; (4) mjerenje poslovnih rezultata i metrika; (5) osnovna administracija carina; (6) osnovna administracija poreza; i (7) tehnološki razvoj. Radeći pregled napretka u realizaciji od 2016. godine, ali uglavnom se oslanjajući na izvještaj urađen pomoću Instrumenta za dijagnostičku ocjenu rada poreske uprave (TADAT)¹, tim misije je zabilježio da vremenski okviri za realizaciju preporuka u oblasti razvoja kapaciteta nisu ispunjeni, što je za posljedicu imalo ponavljanje tih preporuka u naknadnim misijama u ovoj oblasti.

Tim misije je prepoznao da su ograničenja u pogledu resursa, koja su djelimično određena faktorima van kontrole UINO, možda djelimično odgovorna za realizaciju koja je sporija od očekivane. Međutim, nije jasno da li u UINO postoji dobar proces bilo da se odrede prioriteta u smislu postojećih resursa bilo da se na odgovarajući način utvrde opravdani zahtjevi za dodatnim resursima.

Sažetak preporuka

Misija je dala 42 preporuke, uglavnom konsolidujući i ažurirajući ranije preporuke u svakoj od sedam oblasti koje su bile u središtu pažnje. Ključna preporuka je da UINO treba da krene u program transformacije koji bi omogućio realizaciju svih ostalih reformi i preporuka u dogovorenim vremenskim okvirima uz dobro upravljanje i praćenje.

Misija je takođe uvažila činjenicu da će UINO možda biti potrebna dodatna pomoć u pripremi prijedloga koji će omogućiti izradu programa transformacije.

¹ TADAT je osmišljen da pruži objektivnu ocjenu stanja ključnih komponenti sistema administracije poreza jedne zemlje, koje se mjeri u 9 oblasti rezultata rada. www.tadat.org